

Zocherstraat 79

Kennemer- of Nieuwpoort

De Patrimoniumbuurt is voor de liefhebber van gevelstenen een fijne buurt. Er zijn er veel te bekijken. In iedere straat van de wijk is er wel één of meer te zien. Gebouwd in de twintiger jaren van de vorige eeuw en gevelstenen waren een gewild attribuut om de tijdgeest aan te geven.

Om precies te zijn is de wijk in de periode 1921 – 1923 tot stand gekomen met de ontwerpen van de architecten Tj. Kuipers en A. Ingwersen. Gekozen werd voor de traditioneel-zakelijke Amsterdamse School.

Op 19 november 1921 legde burgemeester C. Maarschalk de eerste steen. De wijk werd in 1923 voltooid. Opdrachtgever was de gereformeerde woningstichting Patrimonium die hier 318 arbeiderswoningen en 81 middenstandswoningen liet bouwen. Daarvoor had zij in 1919 de terreinen van de boom- en bloemkwekerij Rozenhagen van de familie Zocher aangekocht. De nieuwe wijk werd ingericht naar de Engelse tuindorp gedachte met brede soms licht gebogen straten, meerdere poortgebouwen, een samenhangende architectuur en veel groen in de vorm van plantsoenen en voortuinen.

Het pand in de Zocherstraat 79 is een voormalige winkel met de ingang op de hoek en links en rechts een etalageraam. Boven de deur is een gevelsteen aangebracht met daarop een afbeelding van de KENNEMER of NIEUWPOORT met toegangsbrug, zoals de tekst daaronder aangeeft. De steen is niet beschilderd, alleen de letters zijn licht in gekleurd.

De Nieuwpoort werd als noordelijke toegang tot Haarlem gebouwd in 1677. Eigenlijk toen al overbodig want het geschut van die tijd was al zo sterk en verdragend geworden dat de poort geen partij meer was. Eigenlijk was de poort vooral statusverhogend voor de stad. In feite een pronkstuk waarmee Haarlem liet zien dat zij zich dat kon veroorloven. De uitstraling en de architectuur waren belangrijk. Vooral aan de stadskant bevond zich een toegang met veel beeldhouwwerk van Abraham Snellaert. Gelukkig is dit bij de sloop in 1866 voor een deel bewaard gebleven en nog steeds te bewonderen. De enorme driehoekige bekroning van de poort is te zien aan de Wilhelminastraat 43 – 45 in de gevel van de voormalige gemeenteschool voor jongens.

Door de toentertijd nog afgezonderde ligging kreeg de wijk een besloten karakter wat het beoogde saamhorigheidsgevoel bevorderde. Bij de woningen kwamen nog vijf winkelwoningen (Zocherstraat 79 is er daar één van), een school en een kerk. De protestants-christelijke beginselen waren veelal maatgeevens voor diegenen die zich in de wijk vestigden. Al gauw werd dan ook gesproken over de “psalmenbuurt”. Wanneer je door deze mooie wijk rondloopt zie je diverse gevelstenen met christelijke/moralistische teksten waaruit de gereformeerde achtergrond naar voren komt.

Het verschil tussen de middenstand- en arbeiderswoningen is vooral de grootte. De middenstandswoningen kregen twee bouwlagen in plaats van één. Zij staan vooral langs de randen van de wijk.

Bron: Archief Geveltekens SGVH (drs C.J.B.P. Frank & drs J.H.J. van Hest).